

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario
Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 28

Penktadienis, Liepos (July) 9, 1965, Toronto, Ontario

META I XXXIV

Tarybų Sąjunga Ispėja Imperialistus: Jos Jėgos Didesnės, Negu Jie Galvoja

MASKVA. — Leonid I. Brežnev, pirmas Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos sekretorius, ispėja imperialistus, kad jie būtų atsargesni su karinėmis avantiūromis, nes Tarybų Sąjungos militarinės jėgos yra daug didesnės, negu Vakarų žvalgyba mano, ir gali duoti užtarnautą atkirtį.

Jis pažymėjo, kad Tarybų Sąjungos vyriausybė nemylė girtis apie savo jėgas ir nenori bauginti kitus, bet randa reikalą ispėti tuos, kurie per daug drasiai kalba apie karą.

Tie, kurie nuolatos pučią amerikiečių žmonėms į akis, būk JAV daug galingesnės nukliniais ginklais, sakė jis, bando drąsinti karo kurstytojus.

Jis taipgi pažymėjo, kad imperialistai nesidžiaugtų labai dėl to, kad socialistiniame pasaulyje yra skirtumų nuomonėse.

Tarybiniai autoritetai parodė pasipiktinimą JAV agresiniais žygiais atsisakydami dalyvauti bankete JAV ambasadoje ryšium su JAV šventė liepos 4.

Reikalauja Neremti JAV Karo Vietname

LONDONAS. — Daugiu kaip 2,000 britų trečiadienį išliko iš darbo ir susitelkė prie parlamento rūmų, kur vyko didžiulė demonstracija, kokios iki šiol nėra buvę. Demonstrantai buvo pasipuošę ženkleliais "Šalin rankas nuo Vietnamo" ir reikalavo, kad valdžia neremtų Jungtinių Valstijų politikos Vietname.

Demonstracijos vadovai parlamento nariams įteikė 100,000 parašų petičiją, reikalaujančią Angliją atsiskirti nuo JAV ir neremti nė vienos pusės, kariaujančių Pietų Vietname. Petičiją priėmė deputatas Philip Noel Baker, Nobelio premijos laureatas.

Skaitytojų Žiniai

Liaudies Balsas, ryšium su darbininkų atostogomis, neis eis liepos 23 ir 30.

Prašome turėti tai minty.

Tarybų Sąjungos vadovai dažnai pastebi, kad JAV agresyvūs žygiai labai kenkia plėtimui draugiškesnių santykių tarp Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Amerikos Valstijų.

Pravda pažymi, kad Jungtinės Valstijos stengiasi padaryti Vietnamo karą tarptautiniu, traukdamas į jį savo sąjungininkes.

(Vietname jau kariauja Australijos, Naujosios Zelandijos ir Pietų Korėjos kareiviai.)

Tarybų Sąjunga, atsižvelgdama į tarptautinę situaciją, planuodama savo ateitį, imanti atydon apsigynimo reikalus, pažymėjo Brežnev. Pastaruoju metu buvus atkreipta atyda į sutvirtinimą apsigynimo nuo nuklinių sviedinių.

Net ir Vakarų žiniomis, Tarybų Sąjunga turinti 270 tarpkontinentinių raketų. Ir toks skaičius, nuklinių bombų gali paversti JAV kraštą pelenais.

Nori Padidinti Saugumo Tarybą

MASKVA. — Jugoslavijos prezidentas Broz Tito svečiavo si Tarybų Sąjungoje 13 dienų. Prieš jam išvykstant į namus, abiejų šalių lyderiai priėmė bendrą pareiškimą, kuriame išreiškiamas abiejų šalių sutikimas užsienio politikoj.

Tarp kitko, pareiškime sakoma, kad Jungtinių Tautų Saugumo Taryba turi būti praplėsta, kad galėtų naujos Afrikos šalys turėti atstovybę. Panašiai, sako pareiškimas, turėtų būti praplėsta ekonominė ir socialinė taryba.

Jugoslavijos ir Tarybų Sąjungos santykiai, matyti, žymiai pagerėjo.

SIŪLO PANAIKINTI MILITARINIUS BLOKUS

ISTANBUL, Turkija. — Tarybų Sąjungos premjeras A. Kosygin turkų korespondentams pasakė, kad jis stovi už Varšuvos ir Nato blokų likvidavimą.

Tarybų Sąjunga, sakė jis, nuoširdžiai nori nusiginkluoti. Žinoma, jeigu kitos šalys nusiginkluotų.

KANADA PASKOLINO EGIPTUI \$3,800,000

OTTAWA. — Kanada skolin a Egiptui (Jungtinei Arabų Respublikai) \$3,800,000, kad galėtų pirkti Kanadoje radio ir televizijos priemones.

Egiptas pirsks minėtas priemones vyriausiai iš RCA Victor kompanijos Montreale.

Eilė Kanadiečių Bus Taikos Kongrese

TORONTO. — Kanados Taikos Kongresas praneša, kad visa eilė kanadiečių dalyvaus taikos konferencijoje Helsinkyje nuo liepos 10 iki 15.

Mini šiuos kanadiečius: Dr. James G. Endicott, Mme Therese Casgrain, Mrs. Carol Fogel, Rev. I. G. Perkins, Mr. H. Blumfeld.

Mme Casgrain yra buvusi Voice of Women prezidentė, dabar aktyvi veikia naujų demokratų partijoje Kvebeko provincijoje.

Viso būsią apie 14 kanadiečių toje konferencijoje Helsinkyje. Pasitarimą šaukia žymieji viso pasaulio šalių veikėjai už taiką.

Vasarvietes Buvo Užklupę Chuliganai

RUSSELS POINT, O. — Keturiose viduvakarių vasarvietėse liepos 4 diena praėjo labai neramiai. Šimtai gvardsmenų grūmėsi su tūkstančiais taip vadinamų alaus mėgėjų jaunuolių. Policija naudojo ašarines bombas išsklaidymui riaušinių.

Šimtai jaunuolių buvo areštuota už riaušių kėlimą.

Vienoj vietoj apie 500 jaunuolių užkopė ant šokių salės stogo ir mėtė nuo jo akmenimis, buteliais į policininkus ir kitus.

Jaunimas atsigabėnęs į vasarnamius ir miestelius nesuskaitomą daugybę alaus dėžių ir girtuokliavęs švėsdamas Liepos Kėtvirtąją.

Amerikiečių Bomberiai iš Guamo Atakavo Partizanus

SAIGON. — Milžiniški amerikiečių bomberiai B-52 atakavo partizanus 35 mylios į šiaurę nuo Saigono. Šiems orlaiviams reikėjo skristi 2,200 mylių, kad pasiekus taikinius.

Tas rodo, kad amerikiečiai labai susirūpinę partizanų jėgomis. Šios bomberių atakos tikslas buvo tam, kad sutrukdytų partizanų užpuolimą ant amerikiečių ir vietnamiečių pozicijų.

ATEJO EILĖ AMERIKIEČIAMS

BAMBERG. — Vakarų Vokietijos naciai, kurie tepliodavo svastikas reikšdami antisemitizmą, pradėjo tą metodą naudoti prieš amerikiečius.

Amerikiečiai vadinami lyties maniakais ir kitokiais vardais.

Teisių Gynėjai Kovos Ir už Taikos Reikalą

WASHINGTON. — Judėjimas už lygias teises negrams laikui bėgant įsijungsiąs į judėjimą prieš karą, už taiką.

Dr. Martin Luther King, kalbėdamas Petersburge, Va., pareiškęs, kad atėjo laikas civilinių teisių judėjimui įsitraukti į karo problemą. Girdi, kas iš tų civilinių teisių bus, jeigu nebus pasaulio, kur tas teises būtų galima praktikuoti.

Bendrai, santykiai tarp judėjimo už taiką ir už civilines teises visuomet buvo geri, nes judėjimas už taiką visuomet pritarė negrų kovoms už savo teises.

Judėjimas prieš karą Jungtinėse Valstijose apima vis daugiau ir daugiau visuomenės organizacijų.

BRITANIJA PRIPAŽIŪSTA BOUMEDJENO VALDŽIA

LONDON. — Britanija pakartotinai pareiškė, kad ji pripažįsta naują Alžyrijos vyriausybę su Boumedjenu priešakyje.

Pasikeitimas valdžios, sako britų pranešimas, nepakeičia Britanijos santykių su Alžyrija.

Ar šis bombardavimas atsieks tikslo, kol kas sunku pasakyti. Kiek anksčiau kitoj vietoj buvo panašus užpuolimas iš oro, bet tenai partizanų nebuvo.

Tuo tarpu, kai amerikiečių bomberiai mėtė tonus sproginių 35 mylios nuo Saigono, partizanai apkūlė vyriausybės jėgas 330 mylių į šiaurę nuo Saigono. Užmuštų tarpe buvo ir vienas amerikietis. Partizanai sučiupo du džypus, dvi 105 milimetrų kanuoles ir nemažai amunicijos.

Nuo gruodžio mėnesio amerikiečiai neteko Pietų Vietnamo kare jau 459 vyrų.

Saigone sklinda žinios, kad budistų lyderiai nutarė nuverstti generolą Nguyen Van Thieu, dabartinės militarinės vyriausybės galvą. Iš vienos pusės, budistams nepatinka, kad valdžios galva yra generolas, o iš kitos — jis buvęs artimuose santykiuose su Diemu, kai tas buvo valdžios galva. Diemo režimas, kaip žinia, buvo nuversttas, o pats Diem buvo nužudytas.

Buvo manoma, kad militaristinis režimas apramins žmonių opoziciją, bet atrodo, kad ne.

Militarinė junta leisianti 23 iš 36 laikraščių išeiti ir vėl, bet kas bus su tais, kuriems kol kas neleidžiama eiti? Bendrai, visi buvo įtarti turint ryšius su komunistais.

Motinos Demonstravo Prieš Karą Vietname

WASHINGTON. — Birželio 23 dieną šimtai moterų demonstravo prieš karą Vietname. Jų tarpe buvo daug motinų, kurių sūnūs yra Vietname, o kitų jau ir žuvo. Jos nešiojo plakatus su užrašais:

"Seni valdininkai suplanuoja karus, o jauni vyrai miršta". "Kodėl amerikiečiai turi mirti Vietname?". "Kodėl Amerikos motinos turi ašaroti netekusios sūnų?".

Demonstraciją suruošė Mothers Lobby to End the War in Vietnam. Moterų delegacija norėjo matyti prezidentą Johnsoną, bet nebuvo prileistos. Su jomis pasikalbėjo tik prezidento spaudos sekretorė.

Mirties Bausmė

Kanados vyriausybė dabar beveik visus mirtin nuteistus atleidžia nuo mirties bausmės, pakeisdama kalėjimu iki gyvos galvos. Nežiūrint to, Kanadoje eina platūs debatai tuo klausimu. Įvairios organizacijos ir pavieniai veikėjai reikalauja panaikinti mirties bausmę, nežiūrint nusikaltimo. Yra ir tokių, kurie reikalauja palikti įstatymą kaip yra. Girdi, jei mirties bausmė bus panaikinta, tai nusikaltimai padidės. Ar mirties bausmė sulauko nuo nusikaltimų, vargu kas gali įrodyti.

Įdomu pažymėti, kad atsiranda bažnytinių organizacijų, religinių lyderių, kurie reikalauja palaikyti mirties bausmę. Kiti ima įrodinėti pasiremdami šventraščiu. Pavyzdžiui, grupė evangelistų iš 35 asmenų, daugiausia dvasiškių, esanti Windsore, šventraščiu remdamosi įrodinėja, kad mirties bausmė O.K. Rev. Lindsay Howan cituoja net ištrauką iš šventraščio, palaikydama savo pritarimą mirties bausmei.

Be abejonės, dvasiškiams gali lengvai įrodinėti, kad dievas stovi už mirties bausmę. Jų šventraštyje juk pilna pavyzdžių. Dievas nesigailėjo nusikaltėlių. Juk jis vienu tarpu buvo paskandinęs visą žmoniją, išskyrus Nojaus šeimą.

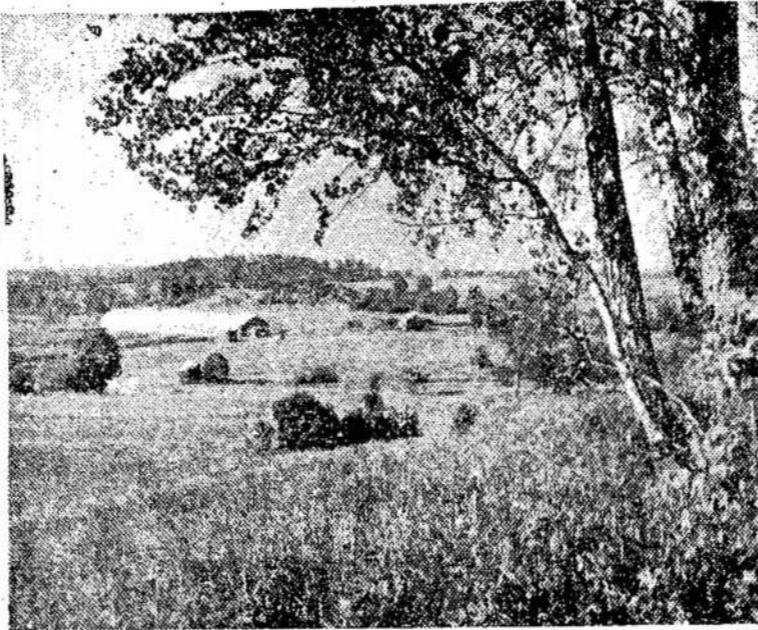
Bet rimtai kalbant, klausimas stovi visai kitaip. Iš vienos pusės žiūrint, atrodytų, kad žmogui nepridera imti gyvybę kitam žmogui. Juk tai žiauru, kad ir baudžiant už tokią pat žiaurią nusikaltėlio nuodėmę. Pasitaiko, kad žmogų nuteisia visai nekaltai. O nužudžius jau negalima atitaisyti. Bet...

Tie patys žmonės, kurie stoji už mirties bausmės panaikinimą, dažnai būna labai reacingi kitu atžvilgiu. Jie net stoji už atomines bombas naikinimui žmonių, kurių pažiūros skirtingos. Yra net dvasiškių, kurie pasisako už karą komunizmo sumušimui. Dvasiškiams laimina kareivius, siunčiamus į frontą, žudymui kitų žmonių.

Taip tai žiūrint į mirties bausmę, neatrodo, kad tie, kurie reikalauja pakeisti mirties bausmę, tikrumoje yra tokie minkštaširdžiai. Jų minkštaširdiškumas labai veidmainiškas. Jie gailisi tikro kriminalisto, šaltu protu nužudžiusio visai nekaltą žmogų, bet apsisukę pasisako už masines žudynes politinių oponentų.

Imkime ir pačią Pearsono valdžią. Jo teisingumo ministerija dovanoja mirties bausmę kriminalistams. Daug kam atrodo, kad ji elgiasi labai liberališkai. Bet ji prisirišę nuklines bombas. Atsitikime kokio nesusipratimo, ji panaudotų nuklinius ginklus Europoje, nes Kanados kariuomenė tam paruošta.

Taip į klausimą žiūrint, at-

Zemaitijos kampelis ties Varniais

Tarybų Lietuvos 25-ąsias metines sutinkant

Ketvirtis Amžiaus Broliškujų Tautų Šeimoje

JUSTAS PALECKIS

Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas

Lietuvių tauta niekuomet neužmirš saulėtos 1940 metų liepos 21-osios. Tai buvo istorinio posūkio diena, naujo, laimingo jos gyvenimo pradžia.

Nuo to laiko praėjo 25 metai. Šiomet Tarybų Lietuva iškilmingai švenčia džiugią sukaktį.

Ketvirtis amžiaus tautos gyvenime — labai trumpas laikotarpis. Tačiau lietuvių tautos istorijoje nėra kitų 25 metų, per kuriuos Lietuvoje būtų įvykusios tokios nuostabios permainos.

Mūsų krašto darbo žmonės jau 1918-1919 metais kūrė tarybinę santvarką. Tačiau užsienio imperialistai ir lietuviškoji nacionalistinė buržuazija užgožė liaudžiai laisvą tarybinį gyvenimą daugiau kaip dvidešimtmetį. Liaudžiai jėga buvo primesta dvarininkų ir kapitalistų valdžia.

Apgaulingais laisvės ir demokratijos pažadais, represijomis prieš darbo žmones, o vėliau ir atviru fašistiniu teroru laikėsi Lietuvoje buržuazijos diktatūra. Tačiau lietuvių tauta nė diena nesiliovė kovojusi prieš reacingąjį nacionalistinę buržuazijos režimą. Avangardinis vaidmuo liaudies kojoje už laisvę ir laimę teko Lietuvos Komunistų partijai.

rodo, kad tie "geraširdžiai", kurie reikalauja panaikinimo mirties bausmės žmogžudžiams, bankų plėšikams, neparodo tikro žmoniškumo. Greičiausiai jie tai daro ieškodami kokio nors politinio tikslo. Bet vargu ar jie ką laimės iš tų, kuriems tas taikoma. Plėšikai ir žmogžudžiai nepadės jiems laimėti rinkimus.

Pikta politika, kurstanti visuomenę prieš tam tikras sroves, prieš tautas, prieš rases daro daugiau žalos žmonijai, negu nubaudimas mirties bausme tikro piktdario, žmogžudžio.

1940 metų tarptautinė situacija sudarė Lietuvos liudžiai sąlygas, Tarybų Sąjungos tautoms padedant, nuversti nekėčiamos fašistinės diktūros jungą ir pačiai spręsti savo likimą. Birželio 15-ąją liaudies išsigandęs diktatorius Antanas Smetona spruko į Vokietiją, o birželio 17 d. buvo sudaryta Liaudies vyriausybė.

Tie įvykiai sukėlė visoje Lietuvoje nepaprastą entuziazmą. Didžiuliuose mitinguose ir susirinkimuose, kurie vyko miestuose ir kaimuose, darbo žmonės reišė savo džiaugsmą, kad nuversta fašistinė vyriausybė, ir reikalavo revoliucinių pertvarkymų. Vykdydama šiuos reikalavimus, Liaudies vyriausybė uždraudė reacingų partijų veiklą, paleido fašistinę seimą. Buvo legalizuotos Lietuvos Komunistų partija, Lietuvos LKJS, profesinės sąjungos ir kitos pažangios darbo žmonių organizacijos. Naujas rinkimų įstatymas suteikė balsavimo teisę visiems piliečiams, sulaukusiems 21 metų.

Lietuvių tauta įspūdingai pareišė savo valią vieningais rinkimais į Liaudies Seimą. Tuose rinkimuose dalyvavo 95,51 procento rinkėjų. Daugiau kaip 99 procentai jų atidavė savo balsus už Lietuvos liaudies sąjungos kandidatus, kurie buvo iškelti darbo žmonių susirinkimuose. Rinkimų programa buvo visiems aiški ir artima: visa valdžia — darbo žmonių taryboms! Lietuva turi tapti darbininkų - valstiečių socialistine respublika!

Vykdydamas rinkimuose aiškiai pareiškta darbo žmonių valią, Liaudies Seimas liepos 21 d. vienbalsiai paskelbė Lietuvą socialistine respublika ir nutarė prašyti TSRS Aukščiausiąją Tarybą priimti Lietuvą į Tarybų Sąjungos sudėtį. Ir tai įvyko 1940 metų rugpiūčio 3 dieną. TSRS Aukščiausiosios Tarybos sesija priėmė į tarybinę

tautų šeimą Tarybų Lietuvą kaip sąjunginę respubliką.

Antroje Liaudies Seimo sesijoje buvo priimta Tarybų Lietuvos konstitucija. Joje Liaudies Seimas buvo paskelbtas Lietuvos TSR Aukščiausiąja Taryba. Iš darbo žmonių atstovų buvo sudaryti laikini vietiniai Tarybų valdžios organai. Be politinio pobūdžio nutarimų, Liaudies Seimas priėmė eilę nutarimų, kurie padėjo pagrindus socialistiniam liaudies ūkiui kurti. Tai buvo deklaracija apie žemės paskelbimą visos tautos nuosavybe, tai yra valstybės nuosavybe. Dvarai ir stambūs ūkiai buvo aprėžti iki 30 hektarų, o iš žemių, viršijančių šią normą, buvo numatyta sudaryti fondą bežemiams ir mažžemiams valstiečiams aprūpinti žeme. Kita deklaracija skelbė stambių pramonės įmonių ir bankų nacionalizavimą. Vėliau buvo priimti įstatymai apie didelių namų ir stambių prekybos įmonių nacionalizavimą.

Visi šie pertvarkymai įvyko be jokių ekscesų ir nesusipratimų, plačiosioms liaudies masėms karštai pritariant. Stambiosios pramonės įmonėse buvo sudarytos darbininkų tarybos, kurios kartu su vyriausybės atstovais nacionalizavo fabrikus ir gamyklas. Fabrikai, kurie dėl karo Vakarų Europoje dirbo tik 3-4 dienas per savaitę, pradėjo veikti kasdien dviem ir trim pamainomis. Per trumpą laiką išnyko nedarbas, o per kelis mėnesius buvo užbaigta žemės reforma. Iki 1941 metų pradžios apie 76 tūkstančius bežemių ir mažžemių valstiečių gavo apie 400 tūkstančių hektarų žemės. Beveik 20 tūkstančių karvių buvo perduota kaimo varguolių ūkiams. Jie gavo taip pat paskolas įsikurti. Iš broliškujų tarybinų respublikų buvo siunčiamos galingos žemės ūkio mašinos, trąšos.

Lietuvoje prasidėjo kultūrinė revoliucija. Švietimas tapo visiems prieinamas, jaunimas gausiai pradėjo lankyti vidurines ir aukštąsias mokyklas. Ėmė klestėti menas, literatūra.

Klastingas hitlerininkų užpuolimas nutraukė Lietuvos liaudies kūrybinį darbą ir beveik ketveriems metams paralizavo mūsų krašto gyvenimą. Karas padarė baisius nuostolius Tarybų Lietuvos liaudies ūkiui, pareikalavo milžiniškų aukų. Tik dėka Tarybų šalies pergales prieš hitlerinį fašizmą mūsų tauta buvo išgelbėta nuo pražūties, kurią jai ruošė fašistiniai žmogėdros.

Dar penkerius metus atėmė sunkių karo padarinių likvidavimas. Tik apie 1950 metus galėjo prasidėti tikras didžiulės pažangos startas. Taigi pagrindiniai laimėjimai, kuriuos mes dabar turime, faktiškai pasiekti per pastaruosius 15 metų. O tie laimėjimai yra tikrai nepaprastai dideli visose mūsų gyvenimo srityse.

Pensijos -- 92,000 Kolūkiečių

VILNIUS. — Socialinio ap rūpinimo ministerija suvedė darbo rezultatus, skiriant respublikos kolūkiečiams pensijas per pirmąjį ketvirtį. Valstybinės pensijos paskirtos daugiau kaip 92 tūkstančiams žemės ūkio artelių narių. Nuo metų pradžios jiems išmokėta 1 milijonas 345 tūkstančiai rublių.

Kapsuko rajono šiemet jau apsvarstyta ir patenkinta daugiau kaip 3,900 pareiškimų pensijoms gauti. "Sešupės" žemės ūkio artelės kolūkiečiams E. Peporienei, J. Senkaičiui, J. Stankevičiui ir kitiems kolūkinio darbo veteranams kiekvieno mėnesį išmokama po 30-35 rublius pensijos.

Aktyviai veikia pensijų ir pašalpų kolūkiečiams skyrimo komisijos Anykščių, Panevėžio, Vilkaviškio rajonuose. Kiekvieno kolūkiečio - pensininko šeimos biudžetas per metus padidės vidutiniškai 4 mėnesių uždarbiu.

Akmens Cemento Gamyba

Tai viena pirmųjų įmonių, pradėtų statyti po karo. Nuo 1947 iki 1957 metų buvo pastatytos trys technologinės linijos. 1958 metais buvo pradėta statyti ketvirtoji technologinė linija. Jos pajėgumas beveik prilygo visoms trimis anksčiau pastatytoms linijoms. 1960 metais pradėjo kilti asbesto cemento gaminių cecho korpusai.

Kartu su gamykla išaugo istisas miestelis, kurio iki tol nebuvo jokiam žemėlapyje. Dabar čia pastatyta apie 30 tūkstančių kvadratinių metrų gyvenamojo ploto.

Lietuva turėjo menką pramonę. Dabar ji palyginti su 1940 metais išaugo 16 kartų. Tai reiškia, kad Tarybų Lietuvoje šiemet per 20 dienų pagaminama tiek produkcijos, kiek paskutiniaisiais buržuazijos valdymo laikais per istisus metus. Mūsų pramonėje šiuo metu dirba žmonių septynis kartus daugiau, negu buržuazijai valdant. Šimtai tūkstančių žmonių, kurie anksčiau neturėjo kur pritaikyti savo rankų ir gabumų, tapo reikalingais, — dirba įvairiose liaudies ūkio ir kultūros srityse.

Istoriniai pakitimai įvyko Lietuvos kaime. Nuo 1947 metų valstiečiai pradėjo vienyti į kolūkius. Ir netrukus kolūkinė santvarka nugalėjo visame Nemuno krašte. Teko įveikti daug sunkumų, ilgų amžių įpročius ir papročius. Dabar kaime mes turime pajėgius socialistinius ūkius. Lietuvos laukuose dirba dešimtys tūkstančių traktorių, žemdirbiams į pagalbą atėjo pažangus agrotechnikos mokslas.

(Bus daugiau)

Teising Favreau misija si neteising portais, l ro padėj pirkti ac leistas p vard, na

Dorior atsikreip nius pat vienas, r pagrindo nis paga

Dorion šun, kad rai buvo cien Riv lėjimo. ma net

Guy F siaš užin rijoj viet

nuo l toma. Dėl

387 šviež

"Lia Išleidžian

Dien Tris Du Sava DVI Mėn. LAS IR Laik

Priir kame per nadiškais Taip virš vard

Meti — \$4.00; — \$2.00 \$3.00; "T Pusu kaip gegu

Užsa Užu

Liaudies

Iš Kanados Gyvenimo

Teisīgumo ministras Guy Favreau rezignavo. Dorion komisija surado, kad ministras neteisingai elgėsi ryšium su raportais, kad imigracijos ministro padėjėjas Denis norėjo papirkti advokatą, kad būtų išleistas po užstatu Lucien Rivard, narkotikų šmugelninkas.

Dorion sako, kad jis turėjo atsikreipti į atitinkamus šaltinius patarimo, o jis sprendė vienas, manydamas, kad nėra pagrindo bausti minimus asmenis pagal esamus įrodymus.

Dorion komisija išskėlė viršūn, kad aukšti pareigūnai tikrai buvo labai susirūpinę Lucien Rivardo išpirkimu iš kalėjimo. Advokatui buvo siūloma net \$20,000 kyšio.

Guy Favreau, tačiau, sutikęs užimti kokią kitą ministerijoj vietą.

Toronto miesto majoras Philip Givens parodė didelį užsipyrimą ne tik City Hall baldų klausimu, bet ir Meno Centro klausimu.

Jo pastangomis vėl atgaivintas kėlimas fondo dėl Meno Centro.

Bet visuomenėj nėra didelio pritarimo. Tokiais meno centrais pasinaudoja daugiausia turtingesni sluoksniai, nors taksus moka ir neturtingi. Neturtingiems pastatymai tokiuose centruose neprieinami. Pavyzdžiu yra O'Keefe centras.

Montreale, kaip atrodo, plinta bombardavimų manija. Aną dieną Westmount City Hall patalpose buvo išeksploduota bomba.

Bomba nieko neužmušė, bet išmušė keletą langų, skylę sienoje.

Ontarijos majorai ir viršaičiai priėmė reikalavimą, kad provincialė vyriausybė padengtų 80 procentų apšvietos išlaidų.

Apšvietos išlaidos labai pakilo, dėl to tenka savivaldybėms rinkti didelius taksus iš namų savininkų, kas darosi didelė našta savininkams.

Buvo įneštas sumanymas, kad mokesčius apšvietos reikalams reikia imti iš pajamų, tuomet tie, kurie daugiau pajamų turi, daugiau ir taksus mokės. Mokesčiai nuo nejudomo turto labai apsunkina žmones, kurie turi namelius, bet jų pajamos labai mažos.

Federalė vyriausybė paskelbė, kad ji mokės po \$74.89 į savaitę tiems darbininkams, kurie bus atleisti iš darbo ryšium su perorganizavimu automobilių dalių produkcijos.

Susitarus su JAV laisvai prekiauti automobilių dalimis, nekurioms žmonėms tenka persiorganizuoti, kad atsilaukius prieš JAV kompeticiją. Ryšium su tuo nemažai darbininkų atleidžiama.

Toronto Tranzito Komisija įteikė miestui reikalavimą, kad pirmiausia būtų einama prie tiesimo požeminio traukinio po Yonge gatvę linkui Sheppard Ave., o vėliau ir linkui Steels Ave.

Projektas reikalauja \$88,975,000.

Kanadietis

Apie Lakūną Herojų

Kiek laiko atgal Liaudies Balse buvo žinutė apie vieną Tarybų Sąjungos orlaivininką. Jis karo metu buvo vokiečių numuštas su lėktuvu. Buvo abi kojos sužalotos. Per 18 dienų jis nušliaužė 11 kilometrų.

Siomis dienomis papuolė į rankas knyga, versta iš rusų kalbos į anglų kalbą, "Story about a real man". Parašyta Pravdos korespondento Boriso Polevoj. Jam teko karo fronte susitikti su tuo herojum. Jis papasakojo savo pergyvenimus korespondentui, o korespondentas, pasiremdamas pasakojimais, parašė knygą. Knyga labai įdomi. Trumpai suglaudus, štai kaip buvo: Tas herojus, Aleksej Maresjev, buvo atrastas dviejų vaikų, pabėgusių nuo mūšių ir apsigyvenusių miške. Jie parsigabeno į palatas ir mėgino gydyti, bet kojos vis blogėjo. Tada atsikridė helikopteris ir išsinešė į karišką ligoninę.

Ligoninėj buvo nupiautos abi kojos, bet jis pasveiko. Gavo dirbtinas kojas, išmoko vaikščioti, net ir šokti, čiuzinėti ant ledo, o vėliau užsispyrė, kad priimtų atgal į orlaivyną.

Antru sykiu kovodamas, prie Oriolo ir Baltųjų jūrų numušė 5 vokiečių orlaivius. Vokiečiams buvo užmokėta už jo kojas. Autorius dalyvavo teisme,

CBC radio programoj Travelers Check yra pasakojama apie įvairias šalis. Liepos 2 buvo kalbama apie Ceyloną, o liepos 10 bus kalbama apie Indiją. Abiejose šalyse drambliai vaidina svarbią rolę.

kur teisė ir Georingą, vokiečių orlaivyno vadą. ?

Po keturių metų herojus skaitė namie knygą, o motina klausė radijo. Staiga ji sušuko: "Klausyk, sūnau, apie tave kalba!" Aleksej susieškojo automobilių, susitiko, pasidalino praeities įspūdžiais.

Apysaka užsibaigia linksmai. Meresjevas apsigėdė su Stalingrado gynėja Olia, susilaukė sūnaus Viktoro. Gyvena laimingai visi trys ir motina.

Autorius pažymi, kad nekurių vardus pakeitęs, bet daug kas tikra, gal atpažins save iš nuotraukų. A. X.

21-nos Dienos Ekskursija į Lietuvą

nuo liepos 22 d. Ekskursinė kaina \$993.00, viskas įskaitoma. Rubežiuotas skaičius vietų.

Dėl platesnių informacijų prašome kreiptis:

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 QUEEN ST. WEST, TORONTO 2B
Tel. EM. 2-3226

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT
Sviežias maistas. Geras pasirinkimas įvairių lietuviškų valgių. Turime kambarių apstojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 4-6917

LIETUVOS SPAUSDINIAI

"Liaudies Balso" raštinėje galima gauti Tarybų Lietuvoje išleidžiamų laikraščių ir žurnalų.

Dienraštis "TIESA"

Tris kartus į savaitę išleidžiamas "SPORTAS"

Du kart į savaitę išleidžiamas "LIETUVOS PIONIERIUS"

Savaitraštis "LITERATŪRA IR MENAS"

DVISAVAITINIS žurnalas "SVYTURYS"

Mėnesiniai žurnalai: "TARYBINĖ MOTERIS", "MOKSLAS IR GYVENIMAS" ir "MŪSŲ SODAI".

Laikraščių kainos po 5 c., o žurnalų po 25 c. egzempliorius.

Priimame užsakymus ir paštu. Prisiuntus mokėstį apmokame persiuntimą. Mažesnius užsakymus galite prisiųsti ir kanadiškais pašto ženklais.

Taipgi priimame ir naujas bei atnaujintas prenumeratas virš vardintų laikraščių ir žurnalų dėl 1965 metų.

Metinių prenumeratų kainos: "Tiesos" — \$5.00; "Sporto" — \$4.00; "Lietuvos Pionierius" — \$2.50; "Literatūra ir Menas" — \$2.00; "Svyturys" — \$4.50; "Mokslas ir Gyvenimas" — \$3.00; "Tarybinė Moteris" — \$2.00; "Mūsų Sodai" — \$4.00.

Pusmetinės prenumeratos turi būti užsisakytos ne vėliau kaip gegužio mėnesį šiais metais, kad gavus nuo liepos 1 d. 1965.

Užsakymus siųskite su Money orderiais adresu:

Liaudies Balsas, 160 Claremont St., Toronto 3, Ont. Canada.

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tūkštis naujų drabužių, medžiagos, avalynės, maisto ir kitko.

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE: — 962 Bloor St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto įstaigoje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto įstaiga atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

ZIŪRINT Į ATEITĮ

Praėjusią savaitę, liepos 1, Kanada minėjo savo 98-tą metinę sukaktį. Reikia pasakyti, kad ši šventė praėjo be didelės atydos. Didžiūmai žmonių buvo tikrai nedarbo diena, o daugelis praleido ją darbe. Laikraščiai parašė po trumpą editorialą. Rėtas kuris iš spaudos darbuotojų prisiminė. Labai maža žmonių dalis prisiminė išskeldami Kanados vėliavą. Diena praėjo paprastai, kaip ir paprastas sekmadienis. Ne taip, kaip kad būna švenčiamos kalėdos. Mat ši diena netarnauja bizniui dėl pasipinėjavimo.

Vistik, minint Kanados sukaktį, kad ir eilinę, reikėjo daugiau apie tai kalbėti ir rašyti. Kanada įeina į naują gadynę. Švenčiant 100 metų sukaktį, gali būti daug kas naujo. Pirmojoje vietoje, vidurinis susitvarkymas gali žymiai pakilti. Kvebeko reikalavimai negalės būti visai ignoruojami, patinka kam ar ne. Francūziški kanadiečiai nebeneri būti nugalėtais, nors taip buvo praėjusioje. Konfederacija turės būti peržiūreta. Jei to nebus padaryta, Kvebekas atsiskirs.

Kita, tuo tarpu, kai Kanada vis labiau atsirubežiuoja nuo Britanijos politiniai ir ekonominiai, tai vis labiau klumpsta į pietinio kaimyno rankas. Vis daugiau ir daugiau Jungtinių Valstijų kapitalo investuojama, vis daugiau ir daugiau žmonių ir gamtos resursų pereina į amerikiečių kontrolę. Daugelis ne juokais kalba, kad labai ilgai netruks, kol Jungtinės Valstijos susidoros su Kanada. Patinka, ar ne, Kanada tapsianti dalimi Jungtinių Valstijų.

Yra dvi didelės priežastys, kurios sudaro pavojų Kanados nepriklausomybei. Iš vienos pusės, ekonominis išsialėjimas. Iš kitos, Jungtinių Valstijų plėtojimas, gyventojų skaičiaus augimas reikalauja daugiau gamtos resursų. Jų tarpe labai didelę reikšmę turi vanduo. Amerikiečiai turi visa eilę planų, kaip nukreipti Kanados vandenį į Jungtines Valstijas. Kanadai esant nepriklausomai, tas nukreipimas susiduria su daugeliu kliūčių. Jeigu Kanada būtų Jungtinių Valstijų dalimi, reikalas būtų visai kitas.

Tamprus Kanados kapitalistų susirišimas su JAV kapitalistais sudaro sąlygas, kuriose lengvai bujoja idėja, kad Kanadai būtų patogiau būti Jungtinių Valstijų dalimi. Ar tai būtų geriau, ar blogiau, be abejonės, yra didelis klausimas ir sunkiai atsakomas.

VISTIK JIE PRIEJO

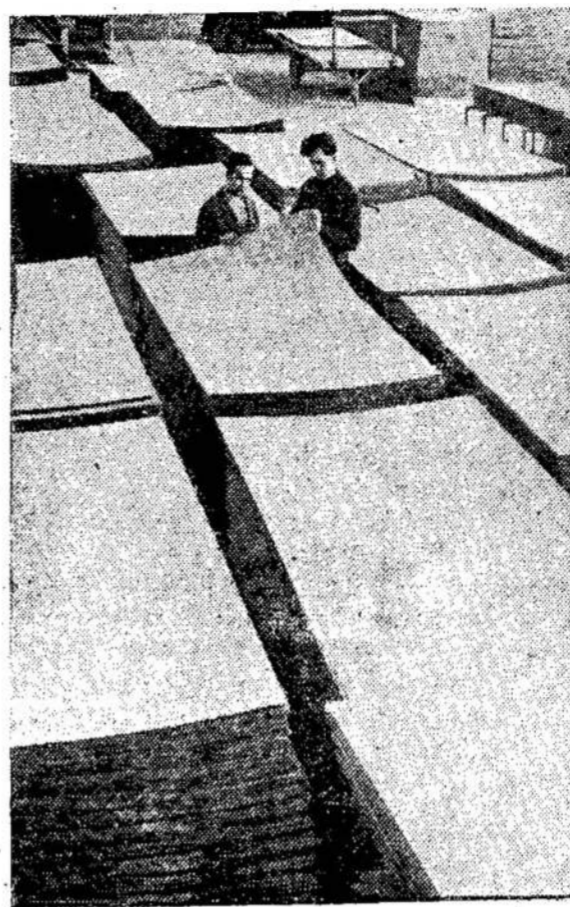
Amerikiečiai turi labai didelę oro bazę 380 mylių į šiaurę nuo Saigono. Ją saugo 9,000 marinų. Prie to dar yra ir Pietų Vietnamo valdžios jėgų toje apylinkėje. Bazė saugoma labai stropiai, nes iš šios bazės operuoja bomberiai, kurie bombarduoja ne tik partizanus, bet ir šiaurės Vietnamą. Nežiūrint to, partizanai priejo ir apšaudė.

Pranešimas iš Pietų Vietnamo, kad ir pačių amerikiečių duotas, pripažino, kad partizanai tris orlaivius visai sunaikino, o du apgadino, paleisdami į vieną bazės kampą 30 granatų iš mortarų. Medžiaginiai nuostoliai bazei busi \$5,000,000. Užmuštas vienas amerikietis keli amerikiečiai sužeisti.

Amerikiečiai su Pietų Vietnamo valdžios kariuomene, viso 3,000 vyrų jėga, surengė ofensyvą prie pat Saigono, taip vadinamoj D zonoj. Vietnamo kare nebuvo dar tokio bombardavimo, tokio didelio puolimo. Bet šitos baisios jėgos, Vietnamo karo mostų imant, nieko nepesė. Partizanai dingo, kaip ūkas. Tik žvalgai ir snaiperiai tenai buvo. Vieną amerikietį jie nušovė. Ir taip didelė ofensyva baigėsi be jokių laimėjimų.

Tas parodo, kad amerikiečiai negali tikėtis pergalės Vietname su dabartinėmis jėgomis. Jeigu pasiūstų ir daugiau, ir tai dar nežinia, kas išeitų. Kyla klausimas, argi verta amerikiečiams taip atkakliai kariuoti už žmonių simpatijos neturintį militaristų šaiką?

Tiesa, amerikiečiams mažai ir apeina ta šaiką. Jie nesitiki iš jų lažai daug. Amerikiečiams svarbu laikytis tenai todėl, kad jie nori turėti militarines bazes tame sektoriuje.

Grigiškių medžio pluošto plokščių gamykloje

Apie Nacius

S. KARPE

Toronto spaudoje nemažai diskutuojama, ką daryti su Kanados naciais, kurie turi grupę Toronte. Ypač šios diskusijos paplito po to, kai minia žmonių sutaršė nacius Allan Garden parke. Pasirodė visokių pasiūlymų. Vieni siūlo neduoti laisvės jų veiklai, kiti siūlo neduoti jiems leidimo turėti mingus parkuose, tretį vėl ką nors. Įdomiausį pasiūlymą davė Ontarijos Reformų (Pataisos) ministras Allan Grossman.

Jis siūlo, kad naciai būtų laikomi protiniais ligoniais, kad jie būtų verčiami pasiduoti psichologiniam ištyrimui ir t. t. Girdi, jeigu pasirodytų, kad jie yra aukos kokių nors protinių ligų, kaip paranoja, schizoprenija ir t. t., tai reikia juos izoliuoti. Supraskit, suvaryti į protinių ligų ligonines.

Grossmanas, majoras Givens ir eilė kitų aštriai pasisakiusių yra žydų kilmės, tad supranta mas jų susirūpinimas, kadangi žydai nuo nacių daugiausia nukentėjo. Jų griežtumą pateisina tas faktas, kad Beattie ir kiti nacių vadai Kanadoje jau dabar platina lapelius, kuriuose grumoją žydams sunaikinimu. Jų galvojimas, kad naciai gali būti protiniai iškrėpėliai, taipgi nėra visai be pagrindo. Ar gi sveiko proto žmogus galėtų atvirai kalbėti taip, kaip naciai kalba? Didžiausias antisemitas ir tai viešai nekalba apie žydų iškorimą.

Bet metodai, kuriuos siūlo Grossmanas ir kiti, veikiausiai nepakenktų naciams, o padėtų. Padarytų juos kankiniais. Kita, ne vien atviri naciai sudaro pavojų demokratijai, rasinėms mažumoms.

Jungtinėse Valstijose yra visa eilė dešiniųjų organizacijų, kurios veda prie to paties, prie

ko ir naciai. Kukluskai, birėdiskusuoja, ką daryti su Kanados naciais, kurie turi grupę Toronte. Ypač šios diskusijos paplito po to, kai minia žmonių sutaršė nacius Allan Garden parke. Pasirodė visokių pasiūlymų. Vieni siūlo neduoti laisvės jų veiklai, kiti siūlo neduoti jiems leidimo turėti mingus parkuose, tretį vėl ką nors. Įdomiausį pasiūlymą davė Ontarijos Reformų (Pataisos) ministras Allan Grossman.

Užtikrinimas prieš tokius elementus yra — demokratija. Demokratinė spauda, televizija, radijas, mokyklos ir kitos įstaigos gali apšviesti visuomenę, išnaikinti jai nacizmo pavojų. Tuomet maža grupė nacių nieko nereikš. Niekas nerems jų.

Naciai neturi politinės ir ekonominės programos. Jie savo literatūroje kalba tikrai apie naikinimą žydų, komunistų ir kitų, kurie jiems nepatinka. Apie pagerinimą žmonių būvio, apie praplėtimą žmonių teisių, apie budavojimą šalies ekonomijos jie nekalba.

Artimais naciams yra visi tie, kurie diena diena varo propagandą prieš sugyvenimą tarp tautų su skirtingomis sistemomis. Jie demonstruoja už plėtimą karo Vietname, už intervenciją Dominikoj. Jie pirmieji būtų suokti į nacių vežimą, jeigu nacizmas pakiltų. Bet tą pražiūri ir žydai. Jie pamiršta, kad daugelis iš jų, kurie čia dabar vaidina nekaltų demokratijos avinėlių vaidmenį, vienokiu ar kitokiu būdu padėjo hitlerininkams naikinti žydus Europoje.

Ministras Grossmanas, majoras Givens ir kiti, iš kitos pusės, patarnauja demokratijai keldami viršun nacizmo bakterijų izoliavimo reikalą. Per diskusijas bus galima surasti tinkamiausius būdus kovai prieš tuos padorumo netekusius elementus. Kanada nedasileis iki to, kad naciai paimtų galią ir

Oro ir Vandens Užteršimas

Civilizacija geras dalykas, bet su ja sykiu eina ir daugelis blogybių. Ypač ten, kur yra daug industrijos, didelė koncentracija automobilių. Tai problema, kurią nelengva išspręsti. Ypač didmiesčiuose.

Pavyzdžiui, Toronte yra 600,000 automobilių ir sunkvežimių. Jie per dieną paleidžia į orą 2,400 tonų nuodingų dujų. Šios dujos žalingos žmogaus sveikatai. Nekurios mirtini nuodai.

Kai oras sausas, grynas, jos greičiau išsisklaido. Bet kai pasitaiko ūkas, jos susimaišo su ūku ir užgula miestą. 1962 metais toks didelis ūkas gulėjo ant miesto dvi paras. Oro užteršimas buvo 10 kartų didesnis, negu grynam orui esant. Po to atsidūrė ligoninė apie 60 vaikų su kvėpavimo organų ligomis.

Fabrikai paleidžia į orą daug dūmų. Į vandenį paleidžia daug žalingų išmatų. Be to, kiekvienas namas naudoja stiprius muilus, visokius nuodus vabzdžiams naikinti. Visa tai galų gale suplaukia į upes, ežerus ir teršia vandenį. Toks vanduo pavojingas vandens gyvybei. Kur toks užteršimas vandens nepašalinamas, išnyksta žuvis.

Oro užteršimas 1948 metais Toronte pasiuntė 22 asmenis į kapus, o 5,000 į ligonines.

"Žalgirio" Staklių Gamykla

Baigta statyti 1960 m. Tai pirmoji tokia įmonė respublikoje. Dabar "Žalgiris" gamina vertikalaus frezavimo, horizontalaus frezavimo ir universalių frezavimo stakles.

Šiais metais bus pagamintos pirmos šalys frezavimo staklės su programiniu valdymu. Produkcija eksportuojama į 14 užsienio šalių.

ISPES, KAD RŪKYTI YRA PAVOJINGA

WASHINGTON. — Senato ir kongreso atstovai sutiko su idėja, kad būtų priimtas įstatymas, reikalaujantis, kad ant cigarečių pakelių būtų atspausdintas įspėjimas, kad rūkymas gali pakenkti sveikatai.

Bet jie atmetė vyriausybės reikalavimą, kad skelbimuose būtų toks įspėjimas.

TORONTO. — Per pirmą pusmetį buvo sudarytos sutartys statyboms už \$2,483,642,000.

Tai 17 ir pusė procento daugiau, negu per tą pat laikotarpį praėjusiais metais.

Daugiausia padidėjo statybos industrinė sritys. Tai yra, imonių statyboje.

paskui žudytų žydus ir kitus, kaip buvo daroma Europoje.

P

Praėj Tarybų nusisku ku pala kius su mis.

Jis n Valstijų kaip Vi kos res skerspa Jungtin

Iš tie santyki nės Val laisvės

O kit sitikime kuodam kalbėjo reikalą.

Jis kė ir Varš panaikin Nuroo desnis i kovoti s savyje.

Šios l tys tikr dingos jos nebū

Kiek se šalys audrų!

kenčia r Tas g ma būtų tai sum Suma sumažin nelaime gerove. Teikt kančias

Stai tikos: Vien da Fra vo Indo tijos jai militari 100,000 (Viso J kusios nės ir el 1945 ik Tiek Valstij čiai Fr ras?

Kiek iš viso kainuos ras Vie no. O je Davir gus da vienas Jungtin desėtku Ir vis mos dėl mo, dėl Kiek

Pastabos

Praėjusią savaitę Kosyginas, Tarybų Sąjungos premjeras, nusiskundė, kad yra labai sunku palaikyti draugiškus santykius su Jungtinėmis Valstijomis.

Jis nurodė, kad Jungtinių Valstijų vykdomos agresijos, kaip Vietname, taip ir Dominikos respublikoje, yra tikros skerspainės Tarybų Sąjungos-Jungtinių Valstijų santykiams.

Iš tiesų, kaip gali draugiški santykiai bujoti, kada Jungtinės Valstijos taip visur puola laisvės siekiančias šalis?

O kitame su diplomatais susitikime, Kosyginas, vėl kritikuodamas Jungtines Valstijas, kalbėjo apie nusiginklavimo reikalą.

Jis kėlė mintį, kad net NATO ir Varšuvos paktai galėtų būti panaikinti.

Nurodė, kad žmonijai yra didesnis ir svarbesnis reikalas kovoti su gamta, negu tarpusavyje.

Sios Kosyginio iškeltos mintys tikrai yra svarbios ir naudingos visiems. Reikėtų, kad jos nebūtų užmirštos.

Kiek žmonės nukendia visoje šalyse nuo potvinių, nuo audrų! Kiek žmonių visur nukendia nuo sausrų!

Tas gamtos ryškis juk galima būtų, jei neprašalinti visai, tai sumažinti.

Sumažinti žmonių kančias, sumažinant gamtos nešamas nelaimes. Pakelti žmonių būvį, gerovę.

Teikti žmonėms laimę, o ne kančias.

Štai truputis įdomios statistikos:

Vien 1953 ir 1954 metais, kada Francija intensyviai kariavo Indokinijoje, Jungtinės Valstijos jai suteikė \$1,791,400,000 militarinės paramos ir \$465,100,000 ekonominės paramos. (Viso JAV Francijai yra suteikusios \$3,413,500,000 militarinės ir ekonominės paramos nuo 1945 iki 1962 metų.)

Tiek kainavo Jungtinėms Valstijoms. O kiek kainavo pačiai Francijai Indokinijos karas?

Kiek dabar kainuoja ir kiek iš viso Jungtinėms Valstijoms kainuos dabar jų vedamas karas Vietname, niekas dar nežino. O jeigu žino, tai neskelbia.

Daviniai bus paskelbti prabėgus daugeliui metų. Bet kiekvienas galime suprasti, kad jis Jungtinėms Valstijoms kainuos desėtkus bilijonų dolerių.

Ir visos tos milijoniškos sumos dėl naikinimo, dėl griovimo, dėl žudymo!

Kiek gero žmonių labai už

Mūšos slėnis Biržų rajono apylinkėj

Ką Kiti Rašo

"Centrinė problema"

— Ar sprendžiame Vietnamo, Dominikos ar aplamai užsienio paramos reikalą, viena bendra centrinė problema yra surasti teisingas, progresyves ir turinčias savo žmonių patikėjimą valdžias, — rašo Walter Lippmann, kolumnistas ir autorius.

Ligi šiol JAV remiamos valdžios dažniausiai buvo ir tebėra visai kitokios — ir neprogresyvos, ir neteisingos, ir neturinčios savo žmonių patikėjimo.

Reikia pavyzdžių?

Jų yra perdaug.

Čiang Kai-šeko korupcinis režimas. Pietinio Vietnamo militaristų klikos, viena kitą griauančios. Kaltinimas žudiku Čiombės Konge. Kokio gi progreso galima tikėtis iš Ispanijos fašistinio režimo, ar iš Vakarinių Vokietijos valdžios, kurioje yra tiek daug buvusių Hitlerio bernų? Ir šalies prezidentas ir užsienio ministras tarnavę Hitlerio valdžioje.

— Vilnis

Vargas "Dėdei Samui"

Virš 33 metų dirbant prie dienraščio, sekti dienos įvykius jauga tavyje lyg narkozė. Ot, ir neiškenti, nors pro spaudos kioską eidamas nepažvelgęs į pirmojo puslapio antraštes.

Lygiai taip ir atsitiko. Stabtelėjau prie kiosko, o iš vieno komercinio didlapio durte dūrė

tuos bilijonus būtų galima padaryti?!

Štai kaip beprotiškas yra karas.

Z. Janauskas

į akis pirmame puslapyje piešiny:

Apraskytas drabužiais ir sukruvintu veidu "Dėdė Samas", atseit — USA. Scena — Pietinio Vietnamo džiunglės. Iš krūmo išlenda — irgi apdraskytas vietinis kaimietis ir užsimezga sekamas dialogas:

"Tamsta amerikietis? Gal ieškai Vietkong partizanų?"

... "Ne", atsako Dėdė Samas. "Ieškau Pietinio Vietnamo vyriausybės!"

Tikrai vargas tam mūsų Dėdei. Į nepilnai dvejis metus Pietiniame Vietname jau įvyko net aštuoni perversmai valdžioje.

Nedyvai, kad ir prezidentas Johnsonas bene daugiau turi vargo su nežinia kas bus valdžioje ryt, negu Vietkong.

Dėlo ir derybos baigti karą taip delsiamos, nes nieks nežino su kuom prisieis tartis.

Beje, gal tik juokais anądien prezidento vyriausias patarėjas McGeorge Bundy sakė: "Prezidentas Johnsonas pasiryžęs tartis tik su valdžių įgaliotais atstovais".

Klausimas: Ar Vašingtonas spės "legalizuoti" Pietinio Vietnamo valdžias? Juk ir aštuntosios egzistavimas nei kiek daugiau neužtikrintas, kaip pirmųjų septynių.

— L. Jonikas

Baisu!

Karo su skurdu direktoriaus Sargent Shriver žiniomis, JAV yra 559,904 skurdžių vaikai, kurie ateinančiais mokslo metais turėtų pradėti eiti į mokyklas, bet be specialaus paruošimo negalėtų. Šimtų tūkstančių jiems sugedusios akys ir

jas reikia pagydyti, 50,000 dalinai kurti, 30,000 taip išbadėję, jog būtinai reikia juos atpenėti. Valdžia turės jiems padėti, nes tėvai neturi iš ko.

Tai paveikslas, kas dedasi turtingiausioje kapitalistinėje šalyje Amerikoje. O kaip yra su skurdžių vaikais atsilikusioje ekonominiai kapitalistinėse šalyse, ar užsienio monopolijų valdomose?!

Baisu ir pagalvoti, kaip jie ten vargsta ir koks likimas jų laukia.

— S. J. Jokubka

Spektaklis ant fašizmo kapo

Prieš dvidešimt penkerius metus Lietuvoje buvo nuverstas fašizmas.

Tai sukakčiai paminėti lietuviškieji veiksniai Čikagoje suorganizavo spektaklį: birželio 13 d. pastatė Verdi operą "Requiem" (Amžiną atilsį).

Į spektaklį vyko ne tik fašistai; buvo ir dorų žmonių, norėjusių pamatyti operą ir išgirsti lietuvių solistus.

"Veiksnių" spauda, ragindama žmones eiti spektaklin. pagaliau, juk nesakė, kad apversime smetoninį fašizmą.

Toji spauda, visokias neteisybes rašydama, aisopiškėmis priemonėmis ir čia skelbė, būk spektaklyje bus pagerbti "partizanai, kritę už Lietuvos laisvę".

Tačiau, minėdama partizanus, ji turėjo galvoje ne kovojusius prieš hitlerinę okunaciją karo metu: ji turėjo galvoje fašistinius banditus, pokario metais išžudžiusius tūkstančius dorų Lietuvos piliečių.

Bet argi eiliniai žmoneliai suvaikys, ką "veiksnių" redaktoriai turi galvoje?!

Tūlas Juozas Strolia (gal slapyvardis) "Naujienose" apverčia "veiksnių" mostą. Jis mano, kad Verdi opera neatitiko reikalą, nes jos tonas per daug linksmas. Jo nuomone, fašizmui apverkti reikėjo liūdnos, tikrai "uždūšinės" giesmės, o ne tokios operos, kokią kadaise sukūrė įžymusis italų kompozitorius.

Pasirodo, kad, ruošiantis šiai "žėlabai", kai kas siūlė pastatyti Česlovo Sasnausko sukurtą "Requiem", bet tūli erštai tam griežtai priešinosi, sakydami, būk Sasnausko kūrinys esąs per daug jau slaviškas!..

Tokie "prajovai" vyko Čikagoje.

Ar po spektaklio buvo ir šokiai, J. Strolia neapasako.

— R. Mizara

"Kvailį ir bažnyčioje muša"

Taip kalbėdavo žmonės Lietuvoje. Ir tas jumoras labai atitinka Moteriškų drabužių siuvėjų unijos prezidentą Davidą Dubinskį. Štai aną dieną įstaija American Council for Nationalities Service jį apdovanojo "Golden Door Award" medaliu, kaip labai daug "patarnavusių" sveturgimiams ameri-

ŠYPSENAS

Smūgis už smūgį

Jūdyje buvo scena, kurioje vyko didelis įsitempimas. Publika sėdėjo kvapą sulaikius. Staiga herojus smogė merginai per veidą. Publika laukė, kas toliau atsitiks.

Tuo momentu salėj pasigirdo mažos mergaitės balsas:

"Kodėl ji nešeria jam atgal, kaip tu, mana, darai tėčiui?"

Jis nori kitoniškos

Žmona nusipirko naujus plaukus (modernišką paruką). Besidabinant atėjo mintis padaryti vyrui surprizą.

Nuvažiavus į miestą užėjo į raštinę ir persistatė:

"Kaip tu manai, ar tu rastum savo širdyje vietą moteriškei, kaip aš?"

"Niekados", atsakė vyras. "Jūs labai panaši į mano žmoną".

kiečiams. Na, ir brolis Dubinskis, priimdamas tą garbę, išdrožė ilgą kalbą.

Ir ką gi jis pasakė? Pirmiausia jisai pasigyry, kad jis jau 65 metų, kad jis į Ameriką atvyko 1911 metais ir kad jis per beveik 50 metų vedęs neatladžią, nepertraukiamą kovą "prieš komunizmą mūsų unijoje ir pasauliniame fronte". Be to, jis niekadoms nebuves ir nešas šiandien joks rusas, ypač, saugok sviete, ne "raudonasis rusas". Jis esąs gimęs senojoje Lenkijoje.

O vienok, girdi, štai pietinėse valstijose vienos dirbtuvės savininkai, apsiputoję šaukę į savo darbininkus nebalsuoti už Moteriškų drabužių siuvėjų uniją, nes jina esanti vadovaujama "ruso"! Ir, aišku, "komunisto"! Jeigu jau rusas, tai turi būti ir komunistas!..

Vadinasi, nepaisant to, kad Davidas Dubinskis yra išgarsėjęs ragangaudis ir kad dar tik šiomis dienomis pasveikino prezidentą Johnsoną už intervencijas į Pietų Vietnamą ir Dominikos respubliką, atsiranda už jį dar smarkesnių ragangaudžių, kuriems jis atrodo į "raudoną rusą bei komunistą". Ir ką tu žmogus padarysi. Verkia žmogus, kad gauna mušti visiškai nekalti. Bet mes tik galime pakartoti tą Lietuvos kaimiečių posakį: "Kvailį ir bažnyčioje muša". Nes juk ragangaudžiai yra taip pat ir dideli kvailiai. Jie nieko neišmoko iš istorijos. Jie yra tos citrinos, kurias kapitalistai, sunką iš jų išsunkę, išmeta į šiukšlyną.

Tuoj bus taip susidorota ir su Dubinskiu. Vargiai jam daug bepagelbės ir tasai "Golden Door" medalis.

— Laisvė

Montrealo žinios

Vyksta T. Lietuon

Atrodo, kad ir mūsų didmiesčio grupė tautiečių ne juokais ruošiasi vykti į T. Lietuvą, kurią paliko prieš virš 30 metų. Jie mano išvykti 19 d. liepos. Gi kai kurie montrealiečiai vyks kartu su Toronte organizuojama grupe.

Kaip matome, tai šiais metais didelis skaičius tautiečių iš Kanados vyks į Tėvynę.

Laimingos jiems kelionės!

Daug Vestuvių

Birželio 26 d. susituokė šios jaunos poros:

Bertha Pečiulaitytė su kitaučių vaikinū. Vestuvių pokylis vyko jaunosios namuose.

Rita Baršauskaitė su Viktoru Lukošium ir

Judy Staniulytė su Robert Simsonu.

Laimingo jiems šeimyninio gyvenimo!

Svečiuojasi Čia ir Kitur

Bronė Spudienė, buvusi montrealietė, buvo atvykusi į Staniulytės vestuves, tai ta proga aplankė visus savo buvusius draugus.

Kazys Giliauskas lankėsi pas J. J. Vilkelius. Abu vizitoriai iš JAV.

Vytautas Kiela su visa šeima išvyko pasisvečiuoti pas savo sesutę ir jos šeimą Mitkus į JAV.

Ištiko Nelaimės

B. ir J. Yarmolinskų anūkėlė (sūnaus duktė) puolė ir labai skaudžiai užsigavo rankutę.

Stasj Verbylą užgavo automašina ir sužeidė koją. Gydosi namie.

Taikos Piknikas

Kai skaitysite šiuos žodžius, tai jau montrealiečiai bus praleidę du piknikus — Liaudies Balso ir Sūnų ir Dukterų Pasalpinės Draugijos.

Sekantis piknikas įvyks gal rugpjūčio mėnesį, tai bus dėl taikos išlaikymo piknikas.

ISPYLĖ 75,000

BUSELIŲ KVIEČIŲ

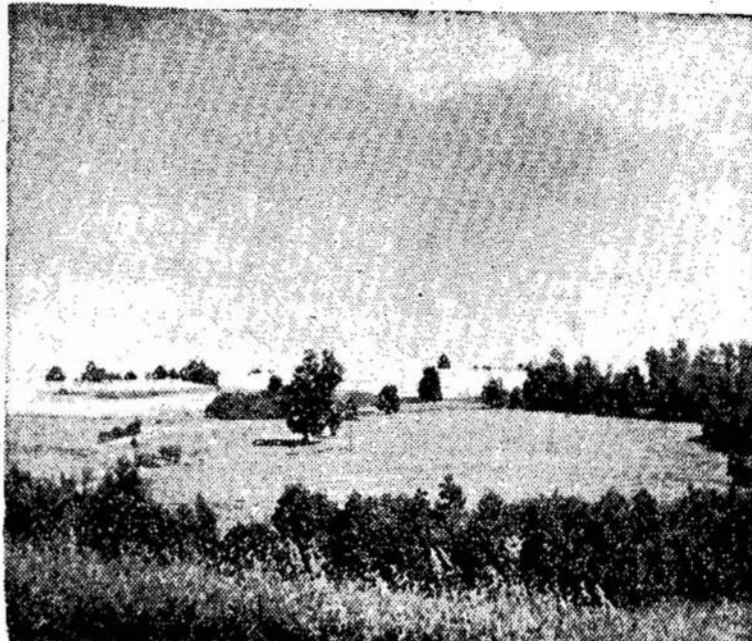
GRENPELL, Sask. — Traukiniui iš 65 vagonų nusiritus nuo rėlių, buvo išpilta ant geležinkelio 75,000 bušelių kviečių.

Prie to, buvo išversta daug medžio ir kitokių gaminių.

80 procentų kviečių būsią galima susemti.

Indija ir Pakistanas galų gale pasirašė paliaubas ir sutiko pasitraukti į senas vietas Rann of Kutch srityje.

Manoma, kad šis susitarimas galės palengvinti abiem šalims išspręsti ginčus dėl kitų sričių.

Dzūkijos kalvos - kalvelės

Atsakyamas "Tėv. Žiburių" Bendradarbiui

Pastaraisiais metais vis daugiau užsienio lietuvių lankosi gimtajame krašte. Šitos tautiečių kelionės baises nepatinka "veiksniams". Mat, sugrįžę iš viešnagės, žmonės pasakoja, ką matė, kaip atrodo tėvų žemė; jų įspūdžiai dažniausiai paverčia niekais visus "veiksnių" prasimanymus, padeda svetur gyvenantiems tautiečiams susidaryti teisingesnį vaizdą apie dabartinę Lietuvą. Tuo pačiu vis daugiau užsienio lietuvių sužino, kaip "veiksniams" ilgus metus jiems melavo apie Tarybų Lietuvos gyvenimą, ir todėl nusigręžia nuo "vadavimo" biznierių.

Kas tokiu atveju belieka "veiksniams", kurie nenori prarasti dolerių aukotojų?

Meluoti toliau, bet rafinuotiau, nes tik tai, jų manymu, gali sulaukyti užsienio lietuvių nuo lankymosi gimtajame krašte. Pastarajam tikslui skirtas ir "Tėviškės žiburiuose" išspausdintas J. Kantrimo straipsnis, pavadintas "Bausmės Lietuvos išeiviams". Veltui ieškotume šiame rašinyje nors vieno žodelio apie tai, kad, atvykęs į Lietuvą pasisvečiuoti, tautietis būtų buvęs ku nors apkaltintas, sulaukęs ir todėl negalėjęs grįžti į savo nuolatinę gyvenamąją vietą Jungtinėse Valstijose, Kanadoje ar kur kitur. Šito "veiksniams" neteigia, nes nė vienam išeiviui taip nėra atsitikę ir negali atsitikti.

Užtat straipsnio autorius kalba visai apie ką kitą, būtent, apie naująjį Tarybų Lietuvos baudžiamąjį kodeksą. Imdamasis darbo, J. Kantri-

mas turėjo tikslą savo pastabomis apie kodeksą įbauginti užsienio lietuvius, parodyti, "kokie baises" jo straipsniai. Baudžiamasis kodeksas — bet kur pasaulyje — nėra, žinoma, grožinės literatūros kūrinys. Jame skelbiamos už įvairius nusikaltimus skiriamos bausmės. Tad jau vien kai kurių bausmių suminėjimas, autorius ir "Tėviškės žiburių" redakcijos nuomone, turėtų taip paveikti skaitytojus, kad jiems iš baimės pasišiauštų plaukai, ir daugiau niekad nekiltų mintis apie kelionę į Lietuvą.

Kaip jau minėjau, pagrindinis šio rašinio tikslas — įbauginti užsienio lietuvius. Tam autorius "aiškina" skaitytojams, kad:

"Išeivius, kurie dabar bando kartais nuvažiuoti į Lietuvą giminių aplankyti, liečia Ypatingosios dalies pirmojo skirsnio "Valstybiniai nusikaltimai".

1. Itin pavojingi valstybiniai nusikaltimai straipsniai".

J. Kantrimui "labai aiškiai skamba ir gali būti plačiai priimtomas" šiame skirsnyje paskelbtas 62 straipsnis apie Tėvynės išdavimą. Autorius net ištiesai cituoja šį straipsnį ir pabraukia žodžius apie pagėimą į užsieni arba atsakymą iš jo grįžti. Tuo pačiu jis nori įteigti skaitytojams, kad ir jie, jeigu išvyko iš Lietuvos karo metu, yra "pabėgę į užsienį" ir todėl, vos tik pasirodę Lietuvoje, gali būti teisiami. Bet juk visi žino, kad šie žmonės išvyko iš hitlerininku okupuotos Lietuvos teritorijos. Vadinasi, nėra pagrindo teigti, kad jie nelegaliai pasitraukė į užsienį ir atsi-

sako grįžti. Matyti, bijodamas, kad panašiai šią straipsnio vietą interpretuos ir tie, kurie karo metu atsidūrė svetur, J. Kantrimas griebiasi kitos gudrybės. Jis pareiškia:

"Būdinga, kad daugelis mūsų žmonių teigia, jog 1944 m. pasitraukusius liečia senatis; 49 str. šią iliuziją išsklaido: "Senaties eiga sustoja, jeigu padariusius nusikaltimą asmuo pasislepia nuo tardymo ir teismo".

Matote, čia visiškai aiškiai kalbama apie tuos, kurie pasislėpė nuo tardymo ir teismo, t. y. apie žmones, kuriems jau buvo iškelta baudžiamoji byla. O tokių asmenų, kaip žinome, 1944 metais iš Lietuvos pasitraukė tik vienas kitas. Bet autorius viską apverčia aukštyne kojomis ir vėl nusideda teisybei.

Šio rašinio apimtis neleidžia žingsnis po žingsnio parodyti, kaip J. Kantrimas, komentuo-damas atskirus kodekso straipsnius, juos iškraipo, o priedo paprastai nurodo ne minimalią, bet maksimalią kiekvienos bausmės ribą. Tuo norima sudaryti skaitytojams įspūdį, kad Lietuvoje dabar už bet kurį nusikaltimą labai griežtai baudžiama. Ir daro tai autorius sąmoningai, nors puikiai žino, kad absoliuti rauguma šių maksimaliu bausmiu skiriama ne už pirmąjį nusikaltimą, bet už pakartotiną, t. y. už recidyvą.

Būdinga ir tai, kad J. Kantrimo straipsnis parašytas taip, tarsi Lietuva būtų vienintelė pasaulio valstybė, kur žmonės už nusikaltimus baudžiami. Todėl jis, pavyzdžiui, lyg ir stebėdamasis, rašo, jog pasikėsinimas į viešosios tvarkos saugotojo gyvybę baudžiamas nuo 5 iki 15 metų laisvės atėmimu, tarsi Amerikoje šitai nusikaltęs asmuo būtų apdovanojamas medaliu.

"Tėviškės žiburių" redakcija nebūtų ištikima sau, jei, spausdindama minėtą medžiagą, nepasistengtų parodyti, kaip Lietuvoje "kenčia" tikintys žmonės. Todėl ir cituojamas 143 straipsnis apie pažeidimą įstatymų dėl bažnyčios atskyrimo nuo valstybės ir mokyklos nuo bažnyčios. Autorius išsismagi-nęs sušunka:

"Praktikoje — tai religijos mokymas, kuris baudžiamas kalėjimu iki 1 metų ir t.t."

Ir čia vėl nepaisant Dievo įsakymo "Nekalbėk netiesos!", sumeluota. Juk, pagal šį straipsnį (Nukelta ant 8 pusl.)

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRASTUS

Su malnumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS, GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860

Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

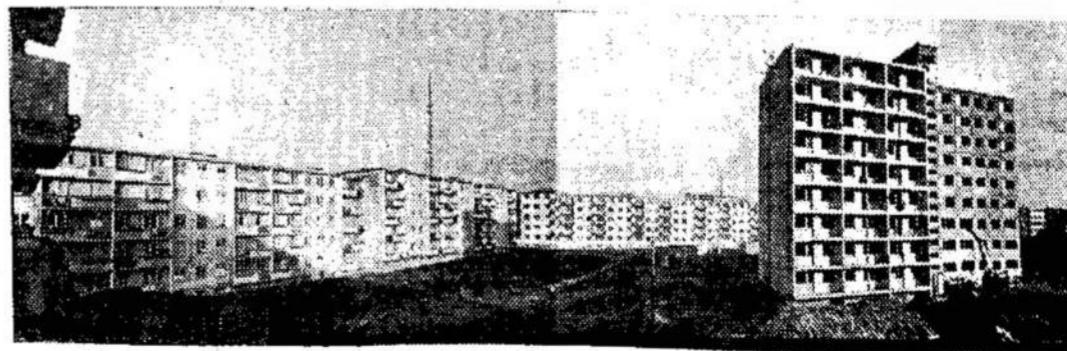
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bilę ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

Vilnius auga ir plinta ir aukštyn kyla.

J. PA

Kluonu vos vilko sau:

— Lėkmis piovė Sakiau: klausė?! (mus, pabėvikai nepasuras? Tanei kitiem šliurkšt vė, vėl šli

— Ir v. išėjo. Jei gal būtų r

Liūdna su. Eina šri kur dėt mas. Toks mė dreba Nuslenka žiūri. Vieš tyti — lek mobiliai, ciklai, tan votrukčiai: visai ant k tų jiems į

— Ir tie vėl mykia griebė, žm prisigriebs pasidarys. jums ir ke kuodus la išnešite. O klosite kiš ir bus jur mano toji

Ziūri — mai, kitur užimas. mas. Bet je būtų ramj trenskmai, taikytų vis išsitemk? S senasias v kaip iki šic venti, kol

Užkėlė v atgal. Tik liuku atvaž kinkyta, p kos priešaj teris. Priv brika sust vadeles pal lipo.

— Švoge kus ir skul — Matyt, šitiek gėryl blogai.

Susitiko. — švogeris lusi. O iš lėjo tartum kokia gali pažįstama metų senelė

— Bėgat kus.

— Bėgar

J. PAUKSTELIS

Netekėk Saulele!

Apsakymas

(Tąsa)

Gyvensime!

Kluonu Morkus, rodos, vos vos vilko skvernius ir mykė sau:

— Lėkė, griebė, su žmonėmis piovėsi — kaip pasitūsi! Sakiau: nedūk, nedūk — ar klausė?! O dabar ir paliko namus, pabėgo. Gerai, jei bolševikai nepasivys. O jei pasivys, suras? Tačai nei tau gyvenimas, nei kitiems!

Šliurkstelėjo pypkę, nusispiovė, vėl šliurkstelėjo.

— Ir vaikas dėl jos niekais išėjo. Jei būtų kitokia buvusi, gal būtų neišėjęs.

Liūdna Morkui, neramu, baisu. Eina šen, eina ten — neturi kur dėtis. O rytuose trenksmas. Toks trenksmas, kad žemė dreba, medžiai užjoja... Nuslenka prie pakluonės vartų, žiūri. Vieškeliu — galo nematyti — lekia mašinos — automobiliai, sunkvežimiai, motociklai, tankai. Taip lekia galvotrūkišiais, tartum priešas jau visai ant kulnų lįptų, jau taikytų jiems į pat pakaušį.

— Ir tie, piktos dvasios! — vėl mykia Morkus. — Puolė, griebė, žmonės žudė. Manė — prisigriebs, pasaulio karaliais pasidarys. O dabar — štai jums ir karalystė — ir nešate kuodus laukan. Dar gerai, kad išnešite. O jei neišnešite — paklosite kiškas kur pakelėje — ir bus jums karalystė. Taip ir mano toji besotė...

Ziūri — rytuose vienur dūmai, kitur, trečiur... kažkoks ūžimas, marmėjimas, neramumas. Bet jam taip norėtųsi, kad būtų ramybė, kad liautųsi tie trenksmai, marmėjimai — susitaikytų visi "karaliai". Ar neišsiteks? Sugrįžtų vėl viskas į senąsias vėzes... vėl gyventų, kaip iki šiol gyveno. Reikia gyventi, kol dievas laiko!

Užkėlė vartus, užrišo, slenka atgal. Tik štai — pakluonės keiliuku atvažiuoja pora arklių pakinkyta, prikrauta brika. Brikos priešakyj sėdi vyras ir moteris. Privažiavusi prie vartų, brika sustoja. Vyras padavė vadeles palaikyti moteriai ir išlipo.

— Švogeri! — ūktelėjo Morkus ir skuba plevėsuoja artyn. — Matyt, jau blogai! Jei jau, šitiek gėrybės palikęs, bėga, tai blogai.

Susitiko, rankas krestelėjo, — švogerio barzda visai išbalusi. O iš brikos galvą linktelėjo tartum ne švogerkai, o kažkokia gailiai prasišiepusi, nepažįstama septyniadešimties metų senelė.

— Bėgate? — išunkstė Morkus.

— Bėgame. Kaip jūs?

— Rozalija jau išbėgo O aš... kas gi namus saugos, jei visi išbėgsime? Juozukas policijoje.

— Švogeri nebijai? Bolševikai, sako, nesigaili. Utenoj, sako, nė vieno gyvo nepalikę.

— Kaip jau bus — taip. Kur čia visi išbėgsime?

Stovi, žiūri — abu suglume, prisilėgti.

— Ką gi — laimingai, švogeri. Aš vis dėlto manau, kad po poros - trejeto mėnesių vėl pasimatysime.

— Duok dieve, švogeri, duok dieve! Laimingai! Laimingai ir švogerkai!

Margevičius nuėjo prie brikos, sėdo ir nudardėjo duobėta gatve.

Morkus pasekė iš paskos; žiūri, dantyse pypkė dreba. Paskui slenka atgal, stoviniuoja, o rytuose vis tarsi smarčiau griaudžia, dūmais paėjusi visa padangė.

Kur čia išbėgsi? Jei jau reiks mirti, tai nors savo namuose!

Nespėjo atsipeikėti, švogeri išleidęs, kaip štai nuo pakluonės seniukė Garbštienė beatplastuojanti.

— Norėjau pasakyti, — šypsoi raukšlėtu veidu, — Rulienė trečiojo sūnaus susilaukė.

— Ar susilaukė? — sukručio Morkus.

— Susilaukė! Toks sveikas, toks gražus berniukas. Ir ji pati, aciu dievui, sveika, linksmas. Tik vyras su gyvuliais į mišką išsivarė — kad vokiečiai nepaimtų — todėl parėjusi pašersiu paršiuką ir vėl eisiu.

— Dėkui, Garbštien, dėkui! — ūkia Morkus. — Palauk, gal miltų valcuotų neturi — būčiau ipylęs.

Bet Garbštienė nukudulkšniavo.

Vakaras, pradėjo temti. Nors rytuose vis smarčiau griaudė, drebino žemę, gaisrų pašvais-tėmis raudonavo dangus, — nuo vieškelio jau mažais keleliais, sunkeliais pasipylė kariuomenės voros, — sodžiujė viešpatavo tyla. Tokia tyla, kad ir šunys amčioti nedrįso. Žmonės lindėjo apkasuose — retas kuris nebuvo jų išsikasęs.

Išėjusi tada nuo Margevičiaus, Marijona slėpėsi Pašilyje pas trobelininkus — penkiolika kilometrų nuo Pasraujo. Užsidariusi kamariukėje, prie langučio per dienas naktis verpė. Jei būtų jaunesnė — į mišką, pas partizanus gal būtų išėjusi. Dabar — kokia bebūsianti nauda ten iš jos? Fronto metu kelias dienas su savo šeiminkais lindėjo apkase, šeiminkė maldas nuolat kalbėjo, šeiminkas — vos gyvas senis — kosėjo ir keikėsi, jam oro

trūko; Marijona, kumščius sugniaužusi, laukė, kad "tie šėtonai greičiau žemėn prasmegtų".

Frontui praūžus, žmonės lino iš apkasų; vieni puolė ieškoti, varinėtiis gyvulius, kuriuos buvo krūmuose ar miške paleidę, kiti, kurių gyvuliai buvo namie priišti ar tvartuose, sukručio tvarkytis, dirbti užleistus darbus, dirbti skubiau, negu prieš tai, dar kiti, kurie ypač laukė bolševiko, pasijuto kaip per kokias šventes. Vyrai, moterys, vaikai vaikščiojo būreliais, šypsenų neveikdami paslėpti, pamatę kur tarybinį karį, tuoj kalbino, prašė į vidų, vaišino, ką turėdami.

— Prašom — esate naš gosti! — kalbėjo vyrai, kaip mokėdami rusiškai.

Marijona pradėjo nerimauti dėl Valento. Tuos velnius išvijo — tai išvijo! Bet kaip jis? Ar gyvas, ar pasveiko? Slapsnydamasi ji niekur neišėjo ir nieko nežinojo. Sako, vokiečiai besitraukdami daug jaunimo paėmė, net ir merginų. Sako — partizanų daug žuvė, kai pasuktinėmis dienomis jie vokiečiams pinkles labiau ėmė daryti. Gal vėl sužeistas, be kiemo pagalbos kamuojasi, kenčia? O gal jau po juoda žeme? Ir neramu, ir graudu buvo. Ir ėmė traukti ją į Pasraujį.

Vieną ankstų rytą ir išsirengė. Duonos puskepalį skarelėn įsirišo, keletą kiaušinių — per dieną gali nusivaikščioti. Bet nenuėjo nė iki vieškelio — ir nuėmė visą baimę. Laukai ištrypti, išrausti, išvažinėti, tiltai sugriauti, minų ženklų visur kaip sėte prisėta... ten vienas tankas sėdi ant uodegos, ten kitas, ten trobos sudegusios — nuodėguliai dar tebesmilksta, medžiai išlaužyti, o priešais — net krūptelėjo — štai vienas kapas, štai kitas, štai net keletas, ką tik supiltų, juoduojančių. "Viešpatie maloningasis — juk gyveno, jauni buvo, tėvus, motinas, brolius, seseris turėjo!" Sugniaužė gaudulys širdį, ašaros nulašėjo. Taip baisu, taip liūdna.

Iėjo į vieškelį — kariuomenės vorų voros — tankai, patrankos, sunkvežimiai — sausakimšai pilnas vieškelis, kad tarpais vos gali praeiti. O čia dar reikia saugotis, kad ant minos neužliptų. Kol pasiekė miestą, ir pavakarė atėjo. Bet dabar ir visai nusigando. Griuvėsiai, vieni griuvėsiai! Kur buvo gimnazija — griuvėsiai; kur mokykla, bankas, paštas, kooperatyvas — griuvėsiai. Gatvės užverstos, išardytos — pažinti nebegalima.

— Oi dieve mano! — sudejavo balsu. Širdis ėmė drebtė, kojos pintis, atsisėdo, beveik parkrito ant grūdo krūvos ir braukiasi skarelė prakaitą, kuris žliaugte jai žliaugia. Galvoje, kad visur dabar taip — visa Lietuva griuvėsiais pavers-ta. Žmonės be pastogės, valgyti nebeturi, badas ateina. Oi dieve mano!

Nežinia, kiek ilgai būtų taip sėdėjusi, bet vienu tarpu žvilgtonai greičiau žemėn prasmegtų". Frontui praūžus, žmonės lino iš apkasų; vieni puolė ieškoti, varinėtiis gyvulius, kuriuos buvo krūmuose ar miške paleidę, kiti, kurių gyvuliai buvo namie priišti ar tvartuose, sukručio tvarkytis, dirbti užleistus darbus, dirbti skubiau, negu prieš tai, dar kiti, kurie ypač laukė bolševiko, pasijuto kaip per kokias šventes. Vyrai, moterys, vaikai vaikščiojo būreliais, šypsenų neveikdami paslėpti, pamatę kur tarybinį karį, tuoj kalbino, prašė į vidų, vaišino, ką turėdami.

— Ei-ei, palauk! — bijodama, kad gali jo nepavyti, karktelėjo Marijona. Bet šis negirdi.

— Valent, u-u! — dar garsiau karktelėjo. Valentas atsigrėžė.

Pribėgo vienas prie kito ir apsikabino; Marijona palenkė prie savęs jo galvą, pabučiavo kelis kartus ir pradėjo verk-ti.

Praeinantys, kurie jų nepažino, galėjo manyti, kad motina susitiko sūnų, iš karo pargrįžusį — tokia graudi šiluma nuo jų padvelkė.

— Mariut, Mariut, na ką tu, nereikia verk-ti! — kalbėjo, pažvelgėsi į Mariutą, nors ir jo žandas kažkaip keistai persikreipė, veidas paraudonijo, o akyse sužvilgo ašaros.

Matė ją, o sau galvojo: "Tur būt, visos moterys taip — motinos, seserys, žmonos — verkia išleidamos, verkia sutikdamos, verkia ant kapų. Gal ir gerai. Juk koks būtų tas gyvenimas, jei jų ašaros jo neišildytų."

— Na, Mariut, — vėl pajudino jos petį atsargiai, švelniai. — Ši paklausė, nusišiuostė ašaras.

— Kaipgi neverksi, jei širdį skauda? — lyg ir teisinosi Marijona. — Kariavote, kentėjote, žuvote. O ir tu — dabar visiškai našlaitis palikai. — Vėl kūktelėjo.

— N-nieko, Mariut... ką padarysi?... raminosi jis, nors balsas drebėjo. — Tūkstančiai, milijonai žmonių žuvo... — Atsiduso. — Praeis... užgis žaidos...

— Kažin ar beužgis? — Užgis... gyvensime, užgydysime!

Palietė jos alkūnę. — Dabar einam... pas mane užeisime...

Abu eina, bet Marijona žiūri, kad Valento žingsniai ir judesiai, ir veidas jau tokie subrendę, griežti, net įsakantys, kaip daug visko mačiusio, prityrusio ir jau aiškiai savo ke- lią žinančio vyro. Ir jai lyg ne- drąsu pasidarė, lyg galia ko. Jau nebereikalinga jam jos globa! Pradėjo nebesuspėti su juo.

— Tai kažin, Valensiuk, — pagaliau sustojusi tarė, — gal aš tavęs nebetrukdysiu — tu gal laiko neturi... Ką gi — pasimatėme, sužinojau, kad gyvas esi, sveikas...

Jos veidas ūmai lyg dar labiau pasenėjo, plaukai labiau pražilo.

Valentas pasižiūrėjo į ją įdėmiau, kiek nustebusiu žvilgsniu.

— Ne ne, Mariut — nė nekalkbėk. Jei ir norėtum — neatleisim tavęs. O kas mums valgykloje šeiminkaus?

— Ši nusišiepė visa burna. — Valgykloje... kažin ar bepataikysiu valgykloje?

— Kas gi pataikys, jei pati nebepataikysi? Tik tu!

Bet štai Didžiaja gatve priešais beatlekianti atitrenkianti tankų vilkstinė.

Jie pasitraukė ant grūdo, sustojo.

— Ziūrėk, ar tik ne Ignas ten! — šūktelėjo Marijona, rodydama pirštu į tanką, iš kurio kyšojo prasišiepusio leitenanto galva su kepke ant šalies. — Nagi tikrai... tavo draugas, kur pas Uogintą tarnavo.

Valentas šoko artyn. — Ignai, sveikas! Kur važiuoji? Sustok, išli- ipk!

— I Berly-yną! — pro triukšmą pyptelėjo plonas it švilpukas Igno balsas. — Klausyk, jei sutiksi mano senukus, pasakyk, kad esu gyvas!

— Gerai, pasaky-ysiu!

Pamojavo ranka; Marijona skarelės kerčia jam pamojavo, pasižiūrėjo į Valentą ir prasi- juokė.

— Tai matai — Ignas! Dabar ir Marijona ėmė žengti šalia Valento tokiu stipriu žingsniu — nė kiek nuo jo nebeatšilikdama.

Kiek Žmonių Lotynų Amerikoje

Lotynų Amerikos šalyse bendrai gyvena 225,893,000 žmonių pagal 1964 metų davi-nius. Atskiromis šalimis gyventojų yra sekančiai:

Argentinoj — 22,045,000, Bolivioj — 3,653,000, Brazilioj — 78,809,000, Čilėj — 8,369,000, Kolombioj — 15,434,000, Kostarikoje — 1,391,000, Kuboj — 7,336,000, Dominikos Respublikoje — 3,452,000, Ekvadoriujė — 4,877,000, Elselvadoriujė — 2,824,000, Gvatemaloje — 4,278,000, Haiti — 4,550,000, Hondure — 2,092,000, Meksikoje — 39,643,000, Nikaragvoj — 1,597,000 — Panamoj — 1,210,000, Paragvajuje — 1,949,000, Peru — 11,357,000, Urugvajuje — 2,600,000 ir Venezueloj — 12,139,000.

Gimsta Milžinai

VILNIUS. — Lietuviškos didelio tikslumo staklės ir skaičiavimo mašinos, lietuviški šal-dytuvai ir magnetofonai, lietuviškos plastmasės — apie tokią naujų pramonės produkciją mes išgirdome per pastaruosius ke- lio mėnesius.

Nuo 1946 metų Tarybų Lie-tuveje patatyta ir duoda pro- dukciją daugiau kaip 160 nau- jų stambių pramonės įmonių.

Beveik po dešimt "naujagi- mių" kasmet! Tai mūsų in- dustrijos istorija, tai mūsų in- dustrijos dabartis.

Torontiečių Kronika

Mirė A. Danielius

Praejusią savaitę mirė Arturas Danielius, statybos kontrolorius, sulaukęs vos 47 metų amžiaus.

Nuliūdime paliko žmona, du sūnūs ir duktė.

Gimė

F. Gaižauskų anūkė buvusi Beleckaitė dabar Mrs. Marlene Noortgat, birželio 30 d. susilaukė dukrelės. Tėvai džiangiasi pirmagime, o F. Gaižauskai tapę grand-grand Pa ir Ma.

Papildymas Prie LB Pikniko Rėmėjų

Rašant aipe Liaudies Balso metinį parengimą - pikniką Toronte, per mūsų kaidą liko praleista ir nepamirėta:

E. Ramanauskienė, aukavusi piknikui didelį kiekį ausiukių, jos pačios skaniai pagamintų.

Atsiprašome.

Rengėjai

Dar gali prisidėti prie ekskursijos

Kannedy Travel agentūra praneša, kad dar priima keleivius į turistinę grupę, kuri liepos 22 d. planuoja išvykti į T. Lietuvą.

Lankėsi

Prėitą savaitgalį Toronte pas gimines ir draugus lankėsi čikagiečiai W. Dorina.

Rep.

Aplankius Ligonius

TORONTO. — Pastaruoju laiku teko aplankyti ilgesnį laiką sergančius du ligonius. Būtent, A. Varnelį ir A. Lapatą.

Draugui Varneliui jau padaryta net trečia operacija. Jis dabar randasi St. Michael ligoninėje.

Draugas Lapata yra prisilėgęs sunkios ligos, bet jis gydomsi namie. Jam tenka naudoti bent kelių rūšių vaistus.

Abu draugai yra daug pasidarbavę ir finansiškai rėmę pažangų judėjimą.

Linkiu abiem skubėti pasveikti.

P. G.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsa

F. Gaižauskai, Toronto, negalėję dalyvauti LB piknike pridavė laikraščio vasarinei paramai \$5.00.

Patys atsinaujindami prenueratas paaukojo:

O. Pálubinskienė, Montreal, \$6.00;

T. Imras, Levack, Ont., \$1; J. Boris, Nanaimo, B. C., 50c. Visiems širdingai ačiū.

Administracija

Ivairenybės

Krokodiliai

Afrikos, pietinės Azijos ir Amerikos upėse ir ežeruose gyvena krokodilai. Kai kurie krokodilai užauga iki 25 pėdų ilgio. Jų kūnas apdengtas tvirtu kaulinių skydelių ir raginių plokštelių skydu. Krokodilas greitai ir vikriai plaukioja vandenyje. Tarp kojų pirštų jis turi plaukiojamąsias plėves, o tvirta, iš šonų suplota, uodega naudojami plaukiodamas.

Krokodilai — labai rajūs grobuonys. Jie maitinasi daugiausia žuvimis, bet dažnai puola ir sausumos gyvūnus.

Krokodilas lindi vandenyje, iškišęs galvos viršuje pūstančias akis ir snukio šnerves. Tuo būdu krokodilas gali kvėpuoti ir matyti, kas darosi aplinkui, o jis pats iš kranto būna nepastebimas. Kai prieina koks nors gyvulys prie upės atsigeriti, krokodilas staiga jį puola ir savo milžiniškais nasrais, apginkluotais daugybe aštrių dantų, sugriebia. Būna atsitikimų, kad krokodilas nusitempia į vandenį ir žmogų.

Krokodilai dažnai išlipa į krantą ir čia ilgai saulėje kaitinasi. Tačiau sausumoje jie būna ne tokie vikrūs ir, pajutę mažiausią pavojų, stengiasi greičiau lįsti į vandenį. Krokodilo patelė kasmet deda arti dviejų šimtų kiaušinių, kuriuos užkasa į smėlį arba dumblą.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištrina akių nervus, nuo kurių paeina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pri-taiko akinius.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
263 College Street
WA. 2-6112, WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Lėktuval naudos anglį

Vienas reaktyvinis lėktuvas atliko bandomuosius skridimus, naudodamas naujuosius labai kaloringus degalus "karbodžeta", pagamintus iš akmens anglies Prancūzijoje. Nors karbodžetas brangesnis už žibala, bet jis naudingesnis aviacijoje, reikalaujančioje vis kaloringesnių ir terminiam skilimui atsparesnių degalų. Karbodžetas yra 10 proc. tankesnis už žibala, todėl jo galima pakrauti į lėktuvą daugiau ir tuo pačiu padidinti mašinos skridimo nuotolį.

Sakoma, kad popiežius Paulius ketinąs dalyvauti Jungtinių Tautų susirinkime ir pasakyti kalbą šį rudenį.

Jis lankėsi Jungtinėse Valstijose 1960 metais, bet tuomet jis dar nebuvo popiežius.

Naciai tęsia teplojimą paminklų Bamberge, Vakarų Vokietijoje.

Šiomis dienomis jie ištepė obalsį: "Pakarti žydų sėbrą Erhardą".

Erhardas, kaip žinia, yra Vakarų Vokietijos kancleris.

Naciai, matyti, supyko ant jo, kadangi jis savo kalboje smerkė antisemitizmą.

MASKVA. — TSRS mokslininkai iššovė jau 69-tą "Kosmos" satelitą.

NEW YORK. — Atlanto pakraščiu laivakroviai ir laivų darbininkai jau daugiau kaip dvi savaitės streikuoja. Jų streikas yra suparalyžavęs daugiau kaip 100 laivų, kurie turi aptarnauti JAV valdiškus reikalus.

Atsakymas "Tėv. Žiburių" Bendradarbiui

(Atkelta nuo 6 pusl.)
nį, Lietuvoje baudžiama ne apskritai už religijos mokymą, o tik tais atvejais, kai stengiamasi prievarta ar apgaule pasiekti, kad tėvai siųstų vaikus mokytis tikybos. Tuo tarpu, jei tėvai nori, kad jų vaikai būtų religingi, niekas jiems šito nedraudžia. Beje, tikėjimo ar netikėjimo laisvę kiekvienam piliečiui garantuoja Tarybų Lietuvos konstitucija.

Taigi, kaip matome, J. Kantrimas, rašydamas straipsnį apie mūsų respublikos baudžiamajį kodeksą "Tėviškės žiburiams" — Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugijos savitraščiui, — turėjo uždavinį bauginimais ir prasimanymais sulaukyti užsienio lietuvių nuo lankymosi gimtajame krašte. Šitą uždavinį jis uoliai vykdė. Nepaisydamas žodžių, kurie jam turėtų būti šventi: "Bijok Dievo ir laikykis jo įsakymų; nes tai yra visas žmogus".

Č. Viduolis
"Tėvynės balsas"

Akių ir Akinių Specialistas

G. S. MERRITT

Optometristas — Optikas
Skaitymui akiniai \$15.00 ir daugiau
Bifocals — \$19.00 ir daugiau
(Išskaitant akių egzaminavimą)

Valandos: 9-12 ir 1-6. Treč. po pietų uždaryta
Antrad. Ketvirt. ir Penkt. vakarais pagal susitarimą

1149 Dundas St. W. Tel. LE. 5-6400
Toronto, Ont.

Lilia Flower Shop

622 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuviams ir Kitiems Reikalams.

Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. RU. 1-2177

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti
Lietuvių sąsiėje, 160 Claremont St.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavsthrough) ir atliekame visokių skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Laikrodininkas

F. Bochulis

71 Beaty Ave. — Toronto — Tel. LE. 3-5116

Taisau visokių rūšių laikrodžius ir žiedus.
Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus

Darbas Garantuotas

Taipgi per mane galite nusipirkti pigiau laikrodžius, šliūbinius žiedus ir kt.